Terrence McNally: *The Full Monty*
Θέατρο «Πόρτα»

Το μιούζικαλ είναι θεατρικό είδος δυσκολότατο, εξόχως τεχνικό, αλλά και άκρως ψυχαγωγικό. Δύσκολα θα σκεφτόταν κανείς να αμφισβητήσει αυτά τα χαρακτηριστικά του, αλλά πολύ ευκολότερα κάποιος θα εξακόντιζε εναντίον του βαρύτατες μομφές όσον αφορά στην εγγενή ελαφράδα του, την ουτοπική επί σκηνής μεταφορά ενός κόσμου που, ακόμη και όταν υπόκειται σε μια κάποια κριτική, κατανοείται ιδιαιτέρως επιφανειακά, ουδέποτε ανατέμνεται και ακόμη συχνότερα συλλαμβάνεται υπό μία υπεραισιόδοξη, αν όχι εντελώς ανιστορική, οπτική. Αυτές οι αντιφάσεις, άλλωστε, είναι που καθιστούν το είδος υποτιμημένο, αν και γοητευτικό. Η χαρά του μιούζικαλ είναι στο βάθος η ενοχή της απόλαυσης με κάτι που δεν μπορούμε και δεν πρέπει να πάρουμε πολύ στα σοβαρά.
Όλα αυτά αφορούν φυσικά στις προσεγμένες –έστω και με τα μίζερα δεδομένα της ελληνικής παραγωγής και τα πλείστα προβλήματα των καθ' ημάς θεατρικών χώρων- μιουζικαλικές παραστάσεις, οι οποίες συνήθως αποτελούν εφευρετικές προσαρμογές διασήμων προτύπων, που όλο και πιο πολύ κερδίζουν έδαφος στις σκηνές μας έναντι των ιθαγενών «ελαφρών» ειδών.
Το *Full Monty*, αποτελεί μια σύγχρονη ματιά στο είδος, η οποία μάλιστα τείνει σε μια ανανέωση, όχι μόνο θεματολογική, αλλά η οποία εν πολλοίς αφορά και στην ίδια τη φόρμα. Το γεγονός ότι η θεατρική εκδοχή εκκινεί από την πασίγνωστη, πολύ επιτυχημένη ταινία –και μάλιστα μια παραγωγή εξαιρετικά χαμηλού budget- δεν είναι άσχετο με τη θεατρική μεταφορά.
Ο άνεργος Τζέρυ, ο οποίος αδυνατεί να επιτύχει μια επαρκή ένταξη σε ένα ανθρωποβόρο σύστημα, για να καταλήξει να το ειρωνευτεί μέσα από μια ιδιότυπη προσωπική ήττα, δεν είναι ο συνήθης θετικός ή αρνητικός -αλλά πάντως δισδιάστατος- ήρωας του μιούζικαλ και στερείται του συνήθους λαμπερού φεγγίου που περιβάλλει τα πρόσωπα στα τυπικά δείγματα του είδους. Τόσο ο ίδιος, όσο και τα υπόλοιπα πρόσωπα, αποτελούν χαρακτήρες, οσοδήποτε αδρά διαγεγραμμένους, αλλά πάντως χαρακτήρες, και όχι «πασσαδόρους» για την επόμενη αβανταδόρικη σκηνή, το ακόλουθο τραγούδι ή το αναμενόμενο χορευτικό νούμερο. Έχουν αναγνωρίσιμο ήθος διαμορφωμένο σε καταστάσεις που, χωρίς να αποτυπώνουν την πραγματικότητα, τουλάχιστον την αφουγκράζονται και αποτελούν σοβαρή απόπειρα, αν όχι ανατομίας, πάντως μιας εκλεκτικής καταγραφής και μιας υπονομευτικής ειρωνικής αντίστασης. Ο Terrence McNally έχει γράψει μια σύγχρονη κωμωδία με πικρές διαπιστώσεις, χωρίς να υποκύψει στον αφρό του μιούζικαλ αλλά και χωρίς να μεταλλάξει τα αναγκαία στοιχεία του έως διαλύσεως και να προσγειώσει ανωμάλως την ελαφράδα του είδους. Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η μουσική του David Yazbek από την οποία δεν λείπει το χιούμορ και η ανάταση, παρά το γεγονός ότι αποπνέει την αδρότητα που έχει ανάγκη το σοβαρό θέμα και η θεατρική του διαπραγμάτευση.
Η παράσταση που σκηνοθέτησε ο Σταμάτης Φασουλής στο θέατρο «Πόρτα» αναζήτησε και πέτυχε τη λεπτή ισορροπία ενός μεικτού θεάματος. Χωρίς να αρνηθεί τίποτε από τον ψυχαγωγικό χαρακτήρα και τη λαϊκότητα του μιούζικαλ, ο Φασουλής οδήγησε τους ηθοποιούς του στη συγκρότηση ρόλων με ανθρώπινο βάρος και ενότητα, ακόμη και όπου το ζητούμενο στο πρώτο επίπεδο ήταν η καρικατούρα, ενώ το γούστο του και η γνώση μιας ποικιλίας θεατρικών ειδών αξιοποιήθηκαν στο έπακρον για να συσταθεί μια γλυκόπικρη ατμόσφαιρα και να εξισορροπηθούν οξύτητες, χωρίς να καταλήξουν σε αβάσταχτη ελαφρότητα που θα απάλειφε ένα κατά βάθος δραματικό θέμα, τόσο σκηνοθετικά, όσο και μεταφραστικά, καθώς η θεατρική

γλώσσα της μετάφρασης ελληνοποίησε το έργο χωρίς να εξελληνίσει αφόρητα το είδος. Ο Φασουλής συγκέντρωσε συντελεστές (Γιώργος Πάτσας, Δημήτρης Παπάζογλου, Ντένη Βαχλιώτη, Άρης Δαβαράκης, Λευτέρης Παυλόπουλος) που, όπως κι ο ίδιος, γνωρίζουν καλά το θεατρικό métier, σέβονται τους νόμους των ειδών και απέσπασε πολύ καλά αποτελέσματα στους επιμέρους τομείς, επιτυγχάνοντας ενότητα ακόμη και από αντιφατικά υλικά της παράστασης.
Η σκηνική αφέλεια σε συνδυασμό με μια διακριτική τρυφεράδα που προβάλλει ο Θοδωρής Αθερίδης προσέδωσε στον Τζέρρυ μιαν ενδιαφέρουσα εικόνα ατελούς ενηλικίωσης, ο εξαιρετικός Αντώνης Λουδάρος επωμίστηκε το ακραίο κωμικό στοιχείο και ήταν πραγματικά απολαυστικός, ενώ έφερε αριστοτεχνικά τη μικρή τραγωδία του Ντέιβ, η Σοφία Φιλιππίδου έπλασε μια λαμπερή ακραία καρικατούρα βοηθώντας το ρόλο να μη χάσει την επαφή του με την κυρίως υπόθεση και η Χαρά Κεφαλά επέδειξε αξιοσημείωτα προσόντα για το μιούζικαλ μαζί με έναν σκηνικό δυναμισμό που αναδεικνύει ένα σύγχρονο θηλυκό τύπο ανατρεπτικό της τυπίκής ηρωΐδας.
Μικρή ένσταση θα μπορούσε να διατυπωθεί ως προς τον πλατειασμό κάποιων σημείων τα οποία, ναι μεν καθιστούν το θέαμα χορταστικό, όμως αμβλύνουν κάπως την κατά τα άλλα καίρια στόχευσή του, στοιχείο εντούτοις συγχωρητέο σε μια παράσταση ευρύτατης λαΐκής απήχησης που δεν ταπεινώνει τον μέσο θεατή καθηλώνοντάς τον στα λιμνάζοντα ύδατα της τηλεοπτικής κουλτούρας.